

Som una nació, electoralment parlant



SALVADOR CARDÚS I ROS

No comparteixo la idea que el canvi de Govern a Espanya hagi estat el resultat directe de l'atemptat d'Al-Qaida de dijous dia 11 a Madrid. En primer lloc, el canvi es produeix pel cansament del ciutadà davant l'arrogància d'Aznar, que aquests darrers mesos s'havia fet més contundent que mai. És una arrogància que, a més, s'escampa entre els membres del seu Govern, fins al punt d'atrevir-se a insultar impunement els adversaris polítics, com ara les darreres qualificacions d'ERC com a assassins. I, per si fos poc, la "premsa amiga" i les "tertúlies de propaganda" d'aquell Govern, emportats per la consigna de forçar la màxima tensió, perden tot sentit de la proporció fins a mostrar una agressivitat que repugna el ciutadà normal i corrent. L'arrogància del PP, durant la precampanya i la campanya electoral, va arribar a extrems de tanta visibilitat com els que van il·lustrar tota aquesta colla de falses primeres pedres, prohibides per la Junta Electoral i mantingudes com a visita a una obra inexistent.

Però per si encara hi havia alguna ànima de càntir poc interessada en la política i insensible a la propaganda agressiva del PP, efectivament, l'atemptat va forçar una mirada atenta cap a la realitat política. És llavors que el PP, ja embalat pel pendent de la manipulació i després d'haver posat el terrorisme al primer lloc de l'agenda electoral, possiblement ofuscat per la seva mateixa mentida, necessita creure's i fer creure la tesi de l'autoria d'ETA contra tota evidència. La mentida, l'engany, es fa transparent davant de tothom que mirava i l'estil del PP queda desemmascarat.

Vet aquí la causa de fons, és a dir, l'arrogància –fins i tot més que la mala gestió política– i un desencadenant que obre la resta d'ulls que encara baden, és a dir, la mentida sobre l'atemptat.

Per això, tampoc no comparteixo la idea d'un vot merament emocional i poc sòlid. Tot el contrari: l'alta participació i el caràcter emprenyat del vot no resta legitimitat democràtica als resultats, sinó que els en dóna més. Que el ciutadà s'hagi sentit enganyat, que hagi reaccionat a l'arrogància, que hagi intuït la conspiració mediàtica, que s'hagi espavilat a fer servir els seus nous instruments de comunicació per desvelar la mentida, diu molt a favor seu. Perquè era difícil. Només en alguns territoris hem disposat de mitjans de comunicació de contrast amb les línies oficials del règim instaurat pel PP. I la intuïció política no és un afer estomacal, sinó una expressió d'alta intel·ligència.

Això pel que fa a Espanya. Tanmateix, a Catalunya, al País Basc i cada vegada més a Andalusia, hi ha condicions específiques que expliquen uns resultats particulars. I és que no s'ha d'oblidar que si som una nació en algun sentit, sobretot ho som en el pla electoral. Efectivament, excepte per la coincidència dels resultats del PSC amb els del PSOE –una coincidència excepcional en relació a altres convocatòries– pel que fa a la resta del mapa, som una veritable excepció. Des de CiU, que manté el tipus tot i perdre 130.000 vots, ERC, que en guanya 450.000, ICV, que dobla els que tenia mentre el PP en perd 140.000, és clar que la política d'Aznar no sols ha frenat el procés d'espanyolització del mapa electoral, sinó que l'ha desespanyolitzat rotundament. Lamentablement, aquesta desespanyolització no ha arribat ni a les Illes Balears ni al País Valencià. El vot útil i la participació exacerbada a darrera hora pel ministre Acebes ha tingut efectes *despeperitzadors* però ha restat autonomia als respectius espais polítics. Tot vindrà, però serà a la propera ocasió.

Salvador Cardús és sociòleg

“L'alta participació i el caràcter emprenyat del vot no resta legitimitat democràtica als resultats. Que el ciutadà s'hagi sentit enganyat, que hagi reaccionat a l'arrogància, que hagi intuït la conspiració mediàtica, que s'hagi espavilat a fer servir els nous instruments de comunicació per desvelar la mentida, diu molt en favor seu”